

РЕШЕНИЕ

№ 61

гр. Пловдив, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емлия Ат. Брусева
Меденка М. Недкова

при участието на секретаря Красимира Хр. Н. Кутрянска
като разгледа докладваното от Нестор Сп. Спасов Въззивно търговско дело
№ 20235001000318 по описа за 2023 година

Производство по чл. 258 и сл. ГПК.

Повод за започването му са три на брой жалби.

Две от тях са насочени против постановеното по т. дело № 1331/2020 г.
по описа на Старозагорския окръжен съд решение № 260001 от 05.01.2023 г.

С него „З.а.д. „Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * е осъдено да заплати на П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН *****, и Б. С. С., ЕГН *****, действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН**, всичките от *** по 150 000 лв. ведно със законната лихва от 23.06.2020 г. до окончателното изплащане, за обезщетяване на претърпените от тях неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта техния съпруг и баща С. Н. С. настъпила от ПТП, възникнало на 17.05.2020 г.

Съответно искът на П. Б. С., ЕГН** за разликата между претендираните 220 000 лв. и присъдените 150 000 лв. е отхвърлен, отхвърлени са и исковете на Н. С. С., ЕГН *****, и Б. С. С., ЕГН *****, действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН** за разликата между претендираните от

тях по 200 000 лв. като част от дължимите им се по 220 000 лв. и присъдените по 150 000 лв.

Едната въззивна жалба е подадена от трите физически лица и с тях решението се обжалва в отхвърлителните му части за разликата между дължимото се на всеки от ищците обезщетение от по 200 000 лв. и присъденото такова от по 150 000 лв.

С жалба се иска отмяна на решението в обжалваните части и постановяване на друго присъждащо по още 50 000 лв. на всеки от тримата ищци.

Другата въззивна жалба е подадена от „З.а.д. „Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С.. С нея решението се обжалва в осъдителните му части за разликата между присъдените по 150 000 лв. на всеки от ищците и дължимите им се според застрахователя по 70 000 лв.

В жалбата са изложени съображения за неправилност на тези части от решението, иска се отмяната им и постановяване на друго отхвърлящо исковете са обжалваната разлика от по 80 000 лв.

С тези жалби всеки от жалбоподателите претендира и промяна на решението в частта за разносните в зависимост от крайните изводи на ПАС за размера на дължимото на страните обезщетение.

Третата жалба е частна и с нея „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С. обжалва постановеното по т. дело № 1331/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд, определение № 260084 от 28.02.2023 г., с което решение № 260001 от 05.01.2023 г. е изменено в частта за разносните, като присъденото на адв. К. адв. възнаграждение по чл. 38 от ЗА е увеличено от 24 885 лв. на 35 342,04 лв. с ДДС.

Всяка от насрещните страни по жалбите ги намира за неоснователни.

Съдът след като се запозна с актовете предмет на обжалване и събраните по делото доказателства намери за установено следното:

На 17.12.2020 г. в Старозагорския окръжен съд е постъпила изходяща от П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН *****, действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН**, всичките от гр.К. искова молба против „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С..

В обстоятелствената част на същата се говори за това, че на 17. 05. 2020

г. около 18, 50 ч., на ПП**км. ** се движел лек автомобил „М.П.“, рег. №***, управляван от М.Н.Л.. Водачът му нарушил правилата за движение по пътищата и реализирал ПТП с лек автомобил „Ф.М.“, рег. №*** управляван от С. Н. С.. В резултат на катастрофата С. загинал, а возещите се в управлението от него автомобил членове на семейството му П. Б. С.-съпруга, Н. С. С.- син и Б. С. С.- дъщеря получили телесни повреди.

Тримата ищци твърдят, че причина за настъпилото произшествие са допуснатите от водача на „М.П.“ нарушения на правилата за движение по пътищата и по тази причина е налице пряка причинна връзка между деянието на М.Н.Л. и смъртта на С. Н. С..

По- надолу в исковата молба са изложени факти за личността на починалия, а и такива пресъздаващи отношенията между него съпругата и децата.

На тази база е направен извод, че починалият бил любещ съпруг и баща в разцвета на силите си, опора за семейството си, за което се грижел всеотдайно и непрекъснато. Подчертано е , че членовете на това задружно семейство били неразделни и всеки от тях разчитал на другия. Всеки от ищите свързвал всичките си надежди с личността и подкрепата на своя съпруг и баща.

Именно поради това внезапната и преждевременна смърт на С. предизвикала у всеки от тях неописуеми морални страдания, отразила се негативно на здравословното им и емоционално състояние. Посочено е, че същата настъпила, когато децата били на възраст, в която имали най- голяма нужда от бащина опора , подкрепа и съвет с оглед бъдещите им житейски планове. По отношение на съпругата също е споменато, че тя загубила съпругеската обич и подкрепа в период от жИ.та си, когато най- силно се нуждаела от нея.

На тази база е достигнато до заключение, че всички изпитани по този повод болки и страдания следва да бъдат обезщетени от лицето, което с виновното си поведение предизвикало инцидента причинило смъртта на С. С..

В тази връзка е посочено, че към момента на ПТП-то за управлението от виновния водач лек автомобил „М.П.“, рег. №*** имало сключен под формата на полица с ответника застрахователен договор за застраховка

„Гражданска отговорност на автомобилистите“, което съобразено с чл. 432 от КЗ давало основание обезщетението да се търси пряко от застрахователя.

По тази причина те отправили до дружеството застрахователни претенции като представили всички документи, с които разполагат. По случая били образувани щети ***, но по същите в срок не били определени и респ. изплатени обезщетения.

На тази база е направени извод, че за ищците е налице интерес да претендират по съдебен ред заплащане на обезщетението за неимуществени вреди от смъртта на С. С.. Отправено е искане за осъждането на ответното дружество да заплати на всеки от тях по 26 000 лв., като част от дължимото им се обезщетение от по 220 000 лв. ведно със законната лихва от 24.05.2020 г. до окончателното им изплащане.

Ответното дружество в срок е подало отговор, в който не се оспорва, че за лекия автомобил към момента на ПТП-то е имало валидно сключен договор по риска „Гражданска отговорност на автомобилистите“ и че водачът му към онзи момент е от кръга на застрахованите по този договор лица. Въпреки това се изразява становище за неоснователност на трите субективно съединени иска.

В подкрепа на това е заявено, че водачът на лек автомобил „М.П.“, рег. №*** няма вина за настъпване на ПТП-то и че е спазил всички законови изисквания за движение по пътищата. Твърди, че настъпването на инцидента е по изключителната вина на покойния водач на лек автомобил „Ф.М.“. В подкрепа на това е споменато, че същият е управлявал автомобила с превишена или несъобразена с пътните условия, видимостта и интензивността на движението скорост, поради което не е могъл да реагира чрез спиране, намаляване на скоростта или по друг начин позволяващ избягване на инцидента.

Посочено е също, че С. е изпреварвал на забранено за това място, че разстоянието за видимост било ограничено поради характера на пътя и/или влошени метеорологични условия. Възразява се и че то било по -малко от необходимото за предприемане на изпреварване с оглед скоростта на автомобила и било направено при използване на насрещната лента, без да се съобрази, че не е налице възможност за връщане безпрепятствено в собствената лента за движение.

Възразено е също, че изпреварването е предприето в нарушение на правилата визирани в чл. 41 до 43 от ЗДП.

По-надолу в отговора се заявява, че ако все пак се приеме, че са налице предпоставките за ангажиране отговорността на дружеството следва да се има предвид, че претендираните обезщетения са завишени и не са съобразени с принципа за справедливост залегнал в разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД. Твърди се и че ищците не са претърпели описаните в ИМ болки и страдания, защото не били в близки и топли отношения с починалия.. В тази връзка са оспорени твърденията за изживян стрес, потиснатост, безпокойство, загуба на опора в живота и т.н.

Направено е и възражение, че починалият е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат изразяващо се в:

- непоставяне на обезопасителен колан в нарушение на чл. 137 а ЗДвП,
- управление на МПС след употреба на алкохол над допустимите по закон норми и/или след употреба на наркотични вещества,
- управление на МПС с превишена/несъобразена скорост,
- изпреварване на забранено място и/или в нарушение на правилата за движение по пътищата за извършване на изпреварване, установени в чл. 41, чл. 42 и чл. 43 ЗДвП.

Това от своя страна налагало намаляване на дължимите обезщетения с оглед разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД.

Изразено е и становище, че лихвата не се дължи от посочената в исковата молба дата. В подкрепа на това е заявено, че застрахователното дружество е било уведомено за ПТП и за причинените на ищеца телесни увреждания за пръв път с получаването на застрахователната претенция на 23.06.2020 г. Наред с това е казано, че с оглед разпоредбата на чл. 497, ал.1, т.2 КЗ и поради непредставянето на изискани документи за доказване на претенцията по основание и размер дружеството не следва да бъде осъждано за лихва за забава, тъй като не е изпадало в такава.

Изразено е и становище, че ищците при предявяване на застрахователната си претенция не са посочили банкова сметка, което съгласно чл. 380, ал.3 КЗ освобождавало застрахователя от последиците на забавата.

В ДИМ тримата ищци са изразили становище за неоснователност на направените в отговора възражения.

В отговора на ДИМ са преповторени направените в отговора възражения.

Съдът е събрал е поисканите от страните и относими по спора доказателства, допуснал е увеличение на исковете на П. Б. С. от 26 000 лв. на 220 000 лв., а на Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН ***** от 26 000 лв. на 200 000 лв. и е постановил решението предмет на обжалване.

Със същото след анализ на събрания по делото доказателствен материал е прието, че предпоставките за ангажиране отговорността на застрахователя за репарирание на причинените на ищите неимуществени вреди от загубата на техния съпруг и баща с оглед разпоредбите на чл. 432 от КЗ са налице.

По отношение на претърпените болки и страдания и дължимото за тях обезщетение е прието, че ищите са претърпели значителни по интензитет душевни болки и страдания от внезапната смърт на техния близък, които ще ги съпътстват до края на жи.та им. На тази база изхождайки от факта, че увреждането е значително и трайно по характер то е определено на по 150 000 лв. за всеки от ищите, а възражението за съпричиняване е намерено за неоснователно.

Върху така описаното обезщетение на основание чл. 429, ал. 3 от КЗ е присъдена законна лихва от датата, на предявяване на застрахователна претенция от увредените лица - 23.06. 2020 г.

Съответно исковете до пълния предявен размер са били отхвърлени като неоснователни, респ. като неоснователна е отхвърлена и претенцията за присъждане на законна лихва за периода от 24.05.2020 г. до 23.06.2020 г.

С това решение са били присъдени и разноски по съразмерност, както и адв. възнаграждение на адвоката на ищите по чл. 38 от ЗА в размер на 24 885 лв.

Във връзка с това възнаграждение е поискано изменение на решението в тази му част, което е станало причина за постановяване на определение, с което присъденото адв. възнаграждение по чл. 38 от ЗА е увеличено от 24 885 лв. на 35 342,04 лева с ДДС.

Недоволни от решението са останали и двете страни по делото и са

подали жалбите станали довели до образуване на настоящето дело.

Трите физически лица обжалват решението в частта, с която са отхвърлени претенциите за разликата между сумата от по 200 000 лв. и присъденото обезщетение от по 150 000 лв., т.е. за сумата от по 50 000 лв.

В жалбата се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност на решението свързани с неправилна преценка на събраните доказателства за претърпените вреди и неправилно определен размер на същото с оглед принципите на чл. 52 от ЗЗД и икономическата обстановка в страната.

Застрахователят обжалва решението за разликата между присъдените по 150 000 лв. и дължимите на всеки от жалбоподателите по 70 000 лв., т.е. за сумата от по 80 000 лв. за жалбоподател. В жалбата независимо, че осъдителното решение се обжалва частично на първо място са изложени доводи свързани с това, че водачът на застрахования при него автомобил нямал вина за настъпване на инцидента. Излагат се и доводи, че първоинстанционният съд неправилно е приложил принципите на чл. 52 от ЗЗД и не е съобразил размера на дължимото обезщетение с реално претърпените болки и страдания от ищите. Твърди се и че обезщетението не е съобразено с приноса на загиналия, за който възражение било направено още с отговора на исковата молба.

Дружеството е подало частна жалба и против постановено от съда определение по чл. 248 от ГПК, В нея се излагат доводи, че възнаграждението на адвокатката следва да се определи за един материален интерес, а не поотделно за предявените искове от всеки от тримата ищци. Изложено е и становище, че върху същото не следва да се начислява ДДС.

С оглед разпоредбата на чл. 269 от ГПК съдът дължи произнасяне за валидността и допустимостта на обжалваните актове служебно, а досежно правилността им с оглед посоченото в жалбата.

По повод на тази преценка ПАС намира за нужно да посочи, че едно решение/акт/ е невалидно (нищожно), когато не е постановено от надлежен орган или е постановено от ненадлежен състав, т.е. от лице, което няма качество на съдия или от едноличен вместо троен състав и т.н. Нищожно е и решение, което не е подписано или не е постановено в предвидената от закона писмена форма. Налице е нищожност и в случаите, когато решението е постановено от съда извън пределите на неговата компетентност, т.е. срещу

лица неподчинени на правораздавателната власт на българските съдилища.

В случая нито една от тези предпоставки не е налице и за нищожност не може да се говори.

По отношение на недопустимостта е нужно да се спомене, че от съдържанието на чл. 270, ал.3 от ГПК следва извод, че такава е налице, когато е извършено произнасяне въпреки липсата на право на иск или има произнасяне по един непредявен иск. Налице е недопустимост и когато спорът е разгледан от некомпетентен съд, т.е. във всички случаи, когато е постановен съдебен акт въпреки липсата на предпоставки за разрешаване на спора по същество.

В случая за липса на право на иск в патримониума на ишците от изложената фактическа обстановка не може и да се говори.

Съдът е сезиран с искове с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ.

В тази законова разпоредба е казано, че у вреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ.

В него е предвидено, че лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция.

Съответно в чл. 496, ал.1 от КЗ е казано, че срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 КЗ пред застрахователя, сключил застраховката или пред неговия представител за уреждане на претенции.

В чл. 498, ал. 3 от КЗ се предвижда, че увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496 КЗ, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

Анализът на горните текстове води до извод, че допустимостта на искова претенция по чл. 432, ал.1 от КЗ е обусловена от това ищецът първо да е упражнил правото си по чл. 380 от КЗ и от това в сроковете по чл. 496 КЗ да

няма плащане на обезщетение, да има отказ, респ. претендиращият обезщетение да не е доволен от размера му.

В случая от представените по делото доказателства е безспорно, че тримата ищци са предявили претенциите за обезщетение пред ответното дружество с молби от 23.06.2020 г. и 20.10.2020 г. По повод на същите застрахователят на два пъти е отправял писма до молителите за представяне на допълнителни доказателства, като в крайна сметка в споменатия по-горе 3 м. срок до определяне или изплащане на обезщетение не се е стигнало.

Това от своя страна обуславя интересът на ищите да претендират за плащане на обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди от смъртта на техния съпруг и баща по исков път, т.е. исковете им са допустими.

Във връзка със същите видно от данните по делото разгледаните от първоинстанционния съд претенции са с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ и предмет на преценка са били факти и обстоятелства от значение за искове от този тип. Решението не е постановено и от съд, който с оглед разпоредбите на ГПК/чл. 115, ал.2/ не е следвало да разглежда настоящия правен спор.

Казаното сочи, че ПАС съобразно разпоредбите на чл. 271 от ГПК следва да реши спора по същество, като потвърди или измени изцяло или отчасти обжалваното решение. При извършване на тази преценка той ще е обвързан от посочените в жалбите съображения за неправилност.

От съдържанието на чл. 432, ал.1 от КЗ следва, че основателността на исковите претенции на първо място е обусловена от наличието на застрахователно правоотношение за застраховка „Гражданска отговорност“ между извършителят на деликта и ответното застрахователно дружество.

По силата на такъв договор съгласно разпоредбата на чл. 477, ал. 1 от КЗ обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

В чл. 493, ал.1 от КЗ е посочено, че застрахователят по задължителна

застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой. В т.1 сред подлежащите на покриване вреди е посочено, че са неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт.

Това води до извод, че отговорността на застрахователното дружество при наличие на сключен договор за застраховка гражданска отговорност е обусловена и от установяването на отговорност на застрахованото лице за причинено от него увреждане. Тя при непозволеното увреждане произтича от разпоредбите на чл. 45 и сл. от ЗЗД.

В чл. 45 от ЗЗД е казано, че всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму.

Според чл. 51 от ЗЗД пък обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

От казаното следва, че фактическият състав на непозволеното увреждане обхваща наличието на протИ.правно деяние, вина и вредоносен резултат, което да е пряка и непосредствена последица от увреждането.

От описаното по- горе съдържания на първоинстанционното решение и въззивната жалба на застрахователя става ясно, че съдебният акт е влязъл в сила за присъденото обезщетение за неимуществени вреди ведно със законната лихва от 23.06.2020 г. от по 70 000 лв. на всеки от ищците. Това сочи, че е налице СПН по въпроса за наличието на всички елементи обуславящи отговорността на деликвента, респ. на неговия застраховател с оглед споменатите по- горе разпоредби на чл. 432 от КЗ, вкл. и по въпроса за началния момент, от който се дължи законна лихва върху обезщетенията. Тук за пълнота следва да се посочи, че по въпросите обуславящи отговорността на деликвента е приложима и разпоредбата на чл. 300 от ГПК с оглед на представеното в последното заседание на ПАС заверено копие от влязла в сила присъда по отношение на водачът на застрахования автомобил.

Това съобразено с разпоредбата на чл.269, изр. 2 от ГПК, приетото в ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС и изложеното в жалбите на застрахователя и трите физически лица сочи, че предмет на преценка в настоящето

производство следва да бъде въпросът за справедливия размер на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, както и това е или не е налице съпричиняване на вредоносния резултат от страна на наследодателя на тримата ищци.

При определяне на справедливия размер на дължимото обезщетение следва да се има предвид, че в процесния случай се претендира заплащане на такова за претърпени болки и страдания от смъртта на лице, което е баща на двама от ищите и съпруг на третия.

В тази връзка следва да се посочи, че съгласно чл. 3 от СК всяко лице има право на брак и създаване на семейство.

Първопричина за създаването на всяко едно семейство е любовта между мъжа и жената. Тя се развива и укрепва през годините и наред с чувства на обич се появяват и такива на приятелство, привързаност, близост и уважение. С годините при нормално развитие на отношенията връзката между съпруга и съпругата става толкоз неизменна и силна, че всеки един чувства другия като част от себе си. Отношенията в семейството предполагат взаимопомощ, уважение и подкрепа.

Нормалното развитие на всяко едно семейство е свързано и с появата на децата.

Връзката между дете и родител започва да се гради от момента на раждането и с всяка изминала година до пълнолетието същата се заздравява и задълбочава по простата причина, че именно родителите са тези които осигуряват физически и материални грижи за децата си, участват при формиране на техните морални ценности и виждания за живота. Така към 18-та година в съзнанието на всяко едно дете неговият баща или неговата майка са най-близките му хора и първите към които то се обръща за преодоляване на житейски трудности, получаване на съвет и т.н. В последващия житейски път на детето независимо от създаването на семейство, раждането на негови деца и т.н. при нормално развитие на отношенията дете-родител за ПАС така създадената връзка не само не отслабва, но е логично да се задълбочава по простата причина, че родителите като лица с по-голям житейски опит са хората, които винаги помагат на своите дори и пораснали деца във всеки момент на техния жИ.т.

Внезапното прекъсване на така изградените отношения на любов, обич,

уважение, близост, подкрепа и взаимопомощ /морална и икономическа/ е логично да създаде рязък дискомфорт във всяко едно семейство, при който семейните отношения са били от типа посочен по-горе. Още по силно е стресовото състояние от преустановяване на тази близост в случаите, при които прекъсването е следствие внезапната смърт на един от членовете му, както и ако другите са пряк очевидец на тази смърт. Нарушаване на нормалната психика идва не само от загубата на близък човек и състоянието на празнота и безпомощност, но и от факта, че в бъдеще той няма да е до теб, няма да го виждаш, докосваш, да споделяш с него и да получаваш бащина или съпругеска обич, подкрепа и помощ в трудни житейски моменти.

Изложеното води до извод, че състоянията на скръб, болка, меланхолия, затваряне в себе си и преустановяване на контакти с приятели и роднини, чувство на празнота и безпомощност са пряко свързани със загубата на баща и съпруг, т.е. с произшествието довело до същата.

В чл. 52 от ЗЗД е казано, че обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Това съобразено и с ППВС № 4 от 1968 г. сочи, че размерът му зависи от вътрешното убеждение на решаващия съдебен орган, което следва да е изградено на база събрания по делото доказателствен материал установяващ характера на увреждането начина, по който то се е отразило на духовното и психично състояние на увреденото лице и разбира се икономическата обстановка в страната. При преценка начина на отразяване върху духовното и психично състояние на увредения в случаите на смърт на негов близък същата следва да се извърши и като се вземе предвид възрастта на починалия. При преценка на близостта пък следва да се има предвид не само наличието ѝ от правна гледна точка, но и действителните отношения между починалия и родственика претендиращ увреждане. Те от своя страна за ПАС подлежат на преценка на база данните за начина, по който същите са контактували помежду си и респективно реакциите, които децата или родителите са имали при моменти на трудност в жи.та на някой от тях.

По конкретното дело за установяване на отношенията между ишците и починалия са разпитани св. М.Б. /семеен приятел/, К.Й. /майка на починалия/, И.Т. /учителка, а в последствие и колежка на починалия/. В показанията си те излагат и факти свързани с личността на починалия. От същите се установява, че той е бил един възпитан, трудолюбив, отговорен човек. Тези свои качества

той е демонстрирал, както в служебните така и в лични си отношения. Всеки един от свидетелите, които видно от казаното по-горе са от най-близкия кръг на семейството говори за това, че първоначално между съпрузите, а в последствие между тях и двете им деца са се изградили отношения на любов и близост. Те са довели до поява на силна привързаност между съпрузите, респ. между тях и децата им. Починалият, за да осигури спокойствие и просперитет на близките си освен с обичайната си работа се е занимавал и със земеделие. Всичките си доходи е влагал и използвал за просперитета на семейството си. Правел е всичко необходимо за подпомогне образованието на своите деца, като и за това те да изживеят едно нормално детство, което освен с учение е свързано с игри, спорт и разходки. Подобни са били отношенията и със съпругата, с която по думите и на тримата свидетели са били неразделни през работни и почивни дни. Свидетелите квалифицират починалия като стожерът, стълбът на семейството.

Тази хармония и идИ. в живота на ищците е приключила със смъртта на техния съпруг и баща. Същата според всеки един от разпитаните е сринала живота на ищците, които са загубили опората си в живота. От едно щастливо и весело семейство те са се превърнали в затворени и вглъбени в мъката си депресирани хора. Поставили са в дома си на видни места снимки и спомени от починалия баща и съпруг, за да компенсират неговата липса. Трагедията е изживяна от всеки от тях тежко, което е наложило и посещението на психолог.

За установяване изживяванията на ищците по делото е назначена и психологична експертиза.

В заключението си експертът прави детайлен анализ на изживяванията и състоянието на всеки един от ищците. Той заключава, че всеки от тях по време на инцидента е изживял остра стресова реакция, която е свързана с това, че всички те са били част от инцидента, но и най-вече с това, че в него са загубили своя съпруг и баща.

За съпругата се установяват високи нива на тревожност, невротизация, емоционална лабилност и депресия.

По отношение на дъщерята експертът констатира, необработени емоционални преживявания от инцидента. Споменава за проблеми със съня, тревожност, безпокойство, напрегнатост, несигурност, лабилност, депресия и

оживяване на спомена от инцидента.

При сина на починалия са установени посттравматичен стресов синдром и несигурност в бъдещето, напрегнатост.

По отношение на тримата е заключено, че към момента на прегледа за изготвяне на заключението, който е станало година и половина след инцидента негативните изживявания са намалили силата си, но не са отшумели и все още са факт тревожността, напрегнатостта, несигурността, депресията, оживяване на спомена от случилото се, промяна в интересите и навиците.

Направена е констатация за тежко преживяване на последиците с оглед сплотеността на семейството.

От така изложеното следва извод, че ишците и починалия са били членове на семейство, в което е имало любов, хармония и взаимна подкрепа. Членовете му са се търсили и контактували помежду си във всеки един възможен момент. Покойният баща и съпруг от своя страна е правил всичко по силите си, за да задоволява нуждите, както на своята жена, така и на децата си. Той реално се е явявал силната и обединителна фигура за всички. По тази причина е логично неговата внезапна загуба да причини рязка промяна в начина на жи.т на преживелите членове на семейството. Тя за ПАС е логична и с оглед на факта, че в случая тримата ишци са били преки свидетели на смъртта на своя съпруг и баща, което непрекъснато ще ги връща към този инцидент.

Този извод реално се подкрепя и от заключението на вещото лице от психологичната експертиза.

По повод на изложеното ПАС не сита, че между членовете на семейството на починалия е имало изградени връзки с различна степен на близост и привързаност, което да налага извод, че болки и страдания от загубата на близък човек следва да се обезщетят в различни размери. До извод за необходимост от определяне на различни по размер обезщетение според ПАС не може да се достигне и от факта, че в поясненията дадени при приемане на заключението вещото лице психолог говори за по- тежко изживяване на загубата от съпругата, с оглед трудностите, които са се появили в живота след смъртта на мъжа ѝ. Това е така по причина, че това негативно изживяване не е по- различно от негативните изживявания на

децата, които с оглед младежката си възраст много по- дълго ще чувстват лисата на бащино рамо и опора в живота.

Досежно размерът на самото обезщетение ПАС намира за нужно да посочи, че животът е най-висше благо и като безценен би следвало да се компенсира винаги в максимални размери. Те от своя страна следва да са съобразени с икономическите условия в страната, в която живеят увредените лица.

Така ПАС изхождайки от изложеното за изживяванията на ищците, икономическите условия в България и факта, че те са присъствали на инцидента, т. е. станали са свидетели на самата гибел счита, че на всеки от тях би следвало да се присъди обезщетение от по 200 000 лв.

В случая съдът се изразява условно по причина, че ответното дружество прави възражение за съпричиняване

Даването отговор на въпроса относно съпричиняването и размера му е обусловен от механизма на настъпване на ПТП-то.

Във връзка със същия от Сз ОС са разпитани трима свидетели и са изслушани комплексна автотехническа и медицинска експертиза и повторна АТЕ. От ПАС пък е изслушана тройна АТЕ.

От всички тях става ясно, че инцидентът е станал на подбалканския път С-Б.с при километър 302+500 през светлата част на деня, в сухо време и на суха настилка. Самият път е двулентов. Автомобилът управляван от покойния наследодател на ищците се е движел в южната от двете ленти в посока изток към гр.К.. Пред него в същата посока пътувал лек автомобил „Д.“. Лекият автомобил „М.“, с който е станал сблъсък първоначално е бил спрял на крайпътна отбивка со южната лента. Водачът му в едни момент, без да изчака преминаването на движещия се по южната лента и видян от него лек автомобил „Д.“ се е включил в същата, но не е предприел движение в посока изток по нея, а пресекъл същата и е навлезнал в сверената лента, за да отиде до намиращата се от северната страна на пътя чешма. При навлизането в северната лента той се е сблъскал с управлявания от починалия автомобил, който в този момент вече е бил предприел маневрата изпреварване на лекия автомобил „Д.“.

Във връзка с това следва да се посочи, че в района на инцидента двете

пътни ленти са били отделени от прекъснатата пътна маркировка, както и от южната страна на платното при километър ** е имало знак В-34 /край на забраната въведена с пътни знаци/. Това значи, че в района на удара не е имало ограничения по отношение скоростта на движение на МПС, както и такива касаещи изпреварването по пътя.

От заключението на повторната единична и тройната експертизи се установява, че скоростта на движение на лекия автомобил „Ф.М.“ е била 90 км/ ч или по- точно малко под 90 км/ ч. В заключението на комплексната експертиза се говори за скорост от 106, 8 км/ч. По този повод ПАС изхождайки от разпоредбата на чл. 21 от ЗДП и факта, че по- ниската скорост се потвърждава от две експертизи счита, че автомобилът на починалия водач се е движел с разрешена скорост.

Споменатите по- горе знаци и пътни маркировки водят до извод, че от негова страна не е предприето и изпреварване в нарушение на същите. При същото водачът на лекия автомобил „Ф.М.“ не е нарушил изискванията на чл. 41-43 а от ЗДП при условие, че и в трите експертизи сочената причина за настъпване на инцидента е несвоевременното навлизане на лекия автомобил „М.“ от пътната отбивка в южното платно за движение и то с цел пресичане на същото и навлизане в северното платно.

Според тройната експертиза единствената възможност за предотвратяване на сблъска от страна на водача на „Ф.М.“ е била екстремно спиране и то в момента, в който лекия автомобил „М.“ се е намирал в крайпътната отбивка. Непредприемането на такова обаче не може да се приеме от ПАС като допринасящо за инцидента по причина, че починалият водач не е имало как да предположи нарушаването от страна на водачът на лекия автомобил „М.“ на вменените му задължения по чл. 25 и сл. от ЗДП. В подкрепа на това заключение е нужно да се спомене и че спрелият в отбивката автомобил е бил с включени аварийни светлини и според разпитания по делото водач на автомобила „Д.“ е тръгнал да маневрира с все още включени такива. В случая по този въпрос ПАС не кредитира показанията на самия водач на потеглящия автомобил с оглед заинтересоваността му. По отношение на показанията на другия очевидец / св. Г. Г./ пък счита, че същите касаят момент различен от потеглянето и не следва да се вземат предвид.

Това сочи, че не са налице действия, които да доведат до извод за съпричиняване от страна на починалия още повече, че данни за нарушение на правилата за движение не се съдържат и в посочените от тройната експертиза варианти на инцидента разиграни с компютърни симулации.

Последното възражение за съпричиняване е свързано с това, че починалият водач бил употребил алкохол. От данните по делото, вкл. допълнителното заключение на КСАТМЕ е видно, че концентрацията на алкохол в кръвта е била 0, 38 промила. В случая при даване отговор на въпроса е или не е налице съпричиняване следва да се изхожда единствено от визираните в ЗДП забрани за управление на ППС с концентрация на алкохол. В тази връзка следва да се посочи, че в чл. 5, ал.3, т.1 от ЗДП е казано, че не може да се управлява ППС с концентрация на алкохол над 0, 5 промила. В случая тази на починалия е под тази норма и забрана за управление не е налице. Това от своя страна изключва извода за съпричиняване, като за ПАС констатациите на експертизата, че употребеното от починалия количество алкохол е имало влияние над реакциите му са без значение, при условие, че законодателят не е счел за необходимо да забрани управлението на ППС при наличието на такова количество.

Всичко казано означава, че на всеки от тримата ищци следва да се присъди обезщетение от по 200 000 лв. ведно със законната лихва от 23.06.2020 г.

Така изложеното води до извод, че решението на Сз ОС следва да се отмени в частта отхвърляща исковете на всеки от ищите за разликата между сумата от 200 000 лв. и присъдената такава от по 150 000 лв. и да се постанови друго осъждащо застрахователя да заплати по още 50 000 лв. на всеки ведно със законната лихва от 23.06.2020 г.

Съответно решението на първоинстанционния съд ще следва да се потвърди в частта, с която ответникът е осъден да заплати по 80 000 лв. равняващи се на разликата между присъдените на всеки от ищите 150 000 лв. и дължимите се според застрахователя по 70 000 лв.

По отношение определението, с което присъденото на адв. П. К. възнаграждение по чл. 38 от ЗА е увеличено следва да се посочи, че според чл. 2, ал. 5 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения такива за процесуално представителство, защита и

съдействие по граждански дела се определят съобразно вида и броя на предявените иски, за всеки един от тях поотделно независимо от формата на съединяване на исовете.

По повод за дължимостта на ДДС следва да се посочи, че основанието за плащане на възнаграждението по чл. 38, ал.2 от ЗА е сключеният между адвокатът и съответното лице договор.

Този договор е безвъзмезден в случаите, при които не се пораждат предпоставките на чл. 38, ал. 2 от ЗА и тогава е логично с оглед чл. 2, ал.1, т.1 от ЗДДС да се приеме, че тази доставка на услуга по смисъл на чл. 8, вр. с чл. 9 от ЗДДС е необлагаема и за адвоката извършил услугата не възниква задължение за внасяне на ДДС.

Не така стоят нещата в случаите, при които за престираната от адвоката услуга се определя възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА. При определяне на такова с влизане в сила решението същото става дължимо на адвоката. Плащането действително са прави от другата страна, но то по силата на закона се извършва в полза на лицето по чл. 38, ал.1 от ЗА, а съответната доставка на услуга има възмезден характер. Извършването на същата по смисъла на чл. 25, ал. 2 от ЗДДС става факт с наличието на влязло в сила решение уважаващо напълно или частично исковата претенция на лицето по чл. 38, ал.1 от ЗА. Това е момента на извършване на т.н. облагаема доставка и моментът, в който данъкът по смисъла на чл. 82, ал.1 от ЗДДС става изискуем от съответното данъчно задължено лице извършител на доставката-адвокатът. Той се начислява върху данъчната основа. В случая това е цената на престираната от адвоката услуга, която се определя от съда с постановяване на решението и е логично върху същата да се калкулира и ДДС при условие, че то е изискуемо от доставчика.

Така изложеното от своя страна прави частната жалба неоснователна, т.е. определението по чл. 248 от ГПК следва да се потвърди.

Допълнителното присъждане на по 50 000 лв. на всеки от ищите налага осъждането на застрахователя да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Старозагорския окръжен съд още 6 000 лв. ДТ, на ищите още 455, 50 лв. разноси за производството пред Сз ОС, а на адв. П. К. още 7 200 лв. с ДДС адв. възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА. Решението на Сз ОС от своя страна ще следва да се отмени в частта присъждаща на

застрахователя разноси по съразмерност в размер на 511 лв.

Дружеството с оглед допълнително присъдените по 50 000 лв. следва да бъде осъдено също така да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Пловдивския апелативен съд ДТ от 3 000 лв., а на адв.- П. К. за осъществено процесуално представителство пред ПАС на всеки от ищите адв. възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА по 11 820 с ДДС с оглед пренесения пред ПАС от двамата жалбоподатели спор за дължимостта на обезщетение от по 130 000 лв., т.е. общо дължимата сума е 35 640 лв. с ДДС.

Водим от това съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановеното по т. дело № 1331/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд решение № 260001 от 05.01.2023 г. в частта, с която „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * е осъдено да заплати на П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН *****”, действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН**, всичките от *** по 80 000 лв. ведно със законната лихва от 23.06.2020 г. до окончателното им изплащане, които се равняват на разликата между присъдените с решението по 150 000 лв. ведно със законната лихва от 23.06.2020 г. до окончателното изплащане и дължимите според застрахователното дружество по 70 000 лв., за обезщетяване на претърпените от тях неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта техния съпруг и баща С. Н. С. настъпила от ПТП, възникнало на 17.05.2020 г.

ОТМЕНЯ постановеното по т. дело № 1331/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд решение № 260001 от 05.01.2023 г. в частта, с която исковите на П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН *****”, действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН**, всичките от *** против „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * за обезщетяване на претърпените от тях неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта техния съпруг и баща С. Н. С. настъпила от ПТП, възникнало на 17.05.2020 г. са отхвърлени за сумите от по 50 000 лв. равняващи се на разликата между сумата от по 200 000 лв. и присъдените с решението по 150 000 лв. като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * да заплати на П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН *****, действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН**, всичките от *** за обезщетяване на претърпените от тях неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта техния съпруг и баща С. Н. С. настъпила от ПТП, възникнало на 17.05.2020 г. по още 50 000 лв. на всеки ведно със законната лихва от 23.06.2020 г., които се равняват на разликата между сумата от по 200 000 лв. и присъдените с постановеното по т. дело № 1331/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд решение № 260001 от 05.01.2023 г. по 150 000 лв.

ПОТВЪРЖДАВА постановеното по т. дело № 1331/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд определение № 260084 от 28.02.2023 г., с което решение № 260001 от 05.01.2023 г. е изменено в частта за разноските, като присъденото на адв. К. адв. възнаграждение по чл. 38 от ЗА е увеличено от 24 885 лв. на 35 342,04 лв. с ДДС.

ОТМЕНЯ постановеното по т. дело № 1331/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд решение № 260001 от 05.01.2023 г. в частта, с която П. Б. С., ЕГН**, лично и като законен представител на Б. С. С., ЕГН ***** и Н. С. С., ЕГН ***** , всички от *** са осъдени да заплатят на „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * сумата 511 лв. разноси по делото.

ОСЪЖДА „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Старозагорския окръжен съд още 6 000 лв. ДТ за допълнително присъдените суми.

ОСЪЖДА „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * да заплати П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН ***** , действаща със съгласието на майка си П. Б. С., ЕГН**, всичките от *** още 455, 50 лв. направени разноси в производството пред Сз ОС.

ОСЪЖДА „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * да заплати на адвокат П. К. още 7 200 лв. с ДДС адв. възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА за осъществено процесуално представителство пред Сз ОС на ищите П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН *****.

ОСЪЖДА „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * да

заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Пловдивския апелативен съд сумата от 3 000 лв. ДТ за допълнително присъдените суми.

ОСЪЖДА „З.а.д. Д.Б.Ж.*АД, ЕИК***, гр.С., бул. „Г.М.Д.” № * да заплати на адвокат П. К. сумата от 35 640 лв. с ДДС представляваща адв. възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА за осъществено процесуално представителство пред Пловдивския апелативен съд на П. Б. С., ЕГН**, Н. С. С., ЕГН ***** и Б. С. С., ЕГН *****.

Решението може да се обжалва в 1 месечен срок от получаване на съобщението за изготвянето му пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____